

Klenovské noviny

d v o j m e s a č n í k o b c e K l e n o v e c

XX. ročník

číslo 2 / jún 2023

klenovskenoviny@klenovec.sk

www.klenovec.sk

Spoločná fotografia predstaviteľov partnerských obcí Klenovec a Mihálygerge po podpísaní obnovenia zmluvy o cezhraničnej spolupráci.

Obnovenie zmluvy o spolupráci

Dňa 30. apríla bola v obradnej sieni obecného úradu slávnostne podpísaná dohoda o obnovení zmluvy o cezhraničnej spolupráci medzi obcou Klenovec a maďarskou obcou Mihálygerge. Podpis dohody bol spojený s návštevou delegácie z partnerskej obce, zloženej z predstaviteľov orgánov miestnej samosprávy. V Klenovci ich privítali starostka obce, poslanci obecného zastupiteľstva a zástupcovia ďalších miestnych organizácií, ktoré sa už v minulosti zapojili do cezhraničných aktivít umožnených zmluvou o spolupráci. Čitateľom prinášame príhovor starostky obce Kataríny Pribilincovej, ktorým zahraničných hostí privítala:

Vážená pani starostka obce Mihálygerge, vážení manželia Együdovci, poslanci a hostia z Mihálygerge, poslanci obce Klenovec, predstavitelia cirkví, riaditeľky škôl, predsedovia spoločenských organizácií, vážení hostia! Som nesmierne rada, že vás môžem v tento významný deň privítať v obradnej sieni obce Klenovec pri príležitosti znovuoobnovenia a podpísania zmluvy medzi družobnými obcami: maďarskou obcou Mihálygerge a slovenskou obcou Klenovec.

Dnes je významný deň, kedy nadviažeme na zmluvu, ktorá bola po prvýkrát podpísaná dňa 30.6.2001 Pavlom Struhárom, vte-

dajším starostom obce Klenovec, a starostom obce Mihálygerge pánom Imrém Vargom a neskôr na zmluvu o spolupráci zo dňa 22.6.2007, ktorá bola podpísaná so súčasnou starostkou obce Mihálygerge pani Katalin Szikorányi Sebestyén.

Dnes nadväzujeme na to, aby obyvatelia našich obcí sa vzájomne spoznávali, aby sme spolupracovali vo vytýčených oblastiach a tak následne obohacovali náš život. Verím, že tak ako teraz, aj v budúcnosti nás čakávajú pekné a zaujímavé stretnutia s vedením Vašej obce, poslancami. Určite budú obohacujúce stretnutia našich súborov na kultúrnych a spo-

ločenských podujatiach, stretnutia cirkevných zborov, škôl, členov záujmových, športových organizácií pri spoločnom a vzájomnom spoznávaní života oboch našich obcí.

Obnovením zmluvy otvárame nielen našu pohostinnú náruč, ale aj nové horizonty spolupráce vo výmene skúsenosti samospráv, v spoločných kultúrnych aktivitách, propagovaní spolunažívania a utužovania vzťahov medzi našimi obcami.

Osobne si želim, aby spolupráca našich obcí obohacovala život v Mihálygerge, aj v Klenovci o nové hodnoty zblížujúce ľudí s vytváraním odkazu aj pre budúce generácie. Pretože spolupráca na obecnej úrovni je možná, o tom sme sa už mnohokrát presvedčili a verím, že tak bude aj naďalej.

Na záver chcem poďakovať všetkým, ktorí sa na zblížovaní našich kultúr chcú podieľať. Prajem vám, v mene svojom, aj v mene našich občanov, aby ste si dnes odnášali z našej obce pekné spomienky a aby ste odchádzali s vedomím, že tu máte priateľov.

Stavanie mája

Stalo sa tradíciou, že v posledný aprílový deň na Námestí Karola Salvu v Klenovci členovia Folklórneho súboru Vepor spolu s členmi DHZ obce Klenovec postavili máj ako symbol víťania jari. Na tento zvyk sa nezabudlo ani tohto roku a postavením 24 m vysokého mája sme všetci spoločne privítali jar 30. apríla. Bol to už v poradí 34-ty máj ktorý postavili členovia FS Vepor na Námestí Karola Salvu v Klenovci a 5-ty spoločne s DHZ v Klenovci. Po postavení mája a príhovore starostky obce Kataríny Pribilincovej v kultúrnom programe vystúpili Detský folklórny súbor: Zornička s choreografiou Na salaši, zaspievali dievčenská spevácka skupina FS Vepor a sólistka speváčka Alžbetka Váradiová. Vystúpili aj heligonkári Ján Koziak a Ľubomír Zvara, zaspievala ženská a mužská spevácka skupina FS Vepor, na heligónke zahrala a zaspievala Miriam Lásková. Zatancovala tanečná zložka FS Vepor a zahrala Ľudová hudba FS Vepor pod vedením primáša Dávida Oláha. V kultúrnom programe sa predstavili i naši hostia, citaristi z družobnej obce Mihálygerge z Maďarska ktorí zahrali a zaspievali. S príjemnou náladou sme ukončili program stavania mája. - jz -

Stavanie 24 metrov vysokého mája na Námestí Karola Salvu.

20. výročie ZO JDS Klenovec

Dňa 25.marca 2003 vznikla Základná organizácia Jednoty dôchodcov na Slovensku v Klenovci. Okrúhle narodeniny 20 rokov si členovia ZO JDS pripomenuli na slávnostnom posedení 17.apríla 2023.

Na podnet Okresného výboru JDS v Rimavskej Sobote bola založená ZO JDS v Klenovci. Na zakladajúcej schôdzi bolo 17 občanov. O založení ZO JDS bol informovaný aj vtedajší starosta obce za účelom nadviazania spolupráce. Prítomní členovia si zvolili výbor nasledovne:

predsedníčka Viera Dovalová, podpredseda Ján Benčík, tajomník Pavel Ďurík, hospodárka Ružena Piaterová; revízná komisia: Helena Kováčiková, Anna Čajková, Michal Dovala

Členovia ZO JDS: Elena Ulická, Mária Dovalová, Božena Kočišová, Emília Kováčová, Zuzana Ďuriková, Soňa Koncuriaková, Anna Barťová, Zuzana Bráďňanová

Hlavnou zakladateľkou tejto organizácie bola Viera Dovalová, ktorá sa snažila čo najlepšie viesť organizáciu a rozširovať organizáciu o nových členov. Organizovala pravidelné stretnutia členov, na ktoré pozývala deti z MŠ a žiakov ZŠ Vladimíra Mináča v Klenovci, ktorí si pripravili pre členov program pri príležitosti MDŽ, Dňa matiek, Mesiaca úcty k starším. Stretnutí čle-

nov sa príležitostne zúčastňovali aj starostovia obce. V roku 2015 bola zvolená nová predsedníčka Ľubomíra Antalová a tiež boli zvolení noví členovia výboru, ktorí pokračovali v činnosti organizácie.

Ani sa nám nezdá, ako ten čas rýchlo letí. Spomienky na prežité roky v organizácii nám zostávajú. Spomíname na pekné časy, ktoré za tých 20 rokov pribudli. Nikdy nezabudneme ani na tých, ktorí už nie sú medzi nami. Spomíname na spoločné stretnutia, na rôzne kultúrne podujatia, výlety po našom krásnom Slovensku alebo prechádzky v prírode. Či môže byť niečo krajšie ako to, že seniori sa snažia voľné dni prežiť spoločne v kruhu svojich priateľov.

Aj my sme toto slávnostné posedenie prežili spoločne v kruhu zakladajúcich členov. Na úvod Darinka Sopóciová predniesla báseň. Predsedníčka ZO JDS mala slávnostný príhovor, v ktorom zhodnotila 20-ročnú činnosť organizácie a poďakovala zakladajúcim členom za ich aktívnu činnosť. Spevom prítomných rozospievala ženská spevácka skupina Klenovčanka

Základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska v Klenovci si pripomenula 20.výročie svojho založenia.

Chutnú tortu na stretnutie členov ZO JDS upiekla Ľubka Antalová.

za hudobného sprievodu Milana Rapčana. Potom boli prítomným zakladajúcim členom ZO JDS v

Klenovci odovzdané ďakovné listy a malá pozornosť od starostky obce Kataríny Pribilincovej. Neprítomným žijúcim zakladajúcim členom budú ďakovné listy aj malá pozornosť odovzdané dodatočne. Na oslave 20-teho výročia ZO JDS boli aj predsedníčka Klubu dôchodcov Darina Sopóciová, ktorá je aj členkou ZO JDS, predsedníčka ZO SZŤP Mária Georgievová; predsedníčka ZO SZPB Júlia Segečová sa ospravedlnila z rodinných dôvodov. Na slávnostnom posedení nechýbalo pohostenie a torta, ktorú upiekla Ľubka Antalová. Členovia boli milo prekvapení, no hlavne potešení. Nechýbala ani dobrá nálada v družnej debata.

Želáme si, aby sa naše rady rozrastali a aby sme sa v dobrom zdraví stretávali aj naďalej. Do ďalšej práce si prajeme veľa chuti a elánu, aby sme sa spolu členovia spoločenských organizácií v našej obci vždy, keď sa stretneme, spolu dobre cítili.

Ľ. Antalová

Zakladajúci členovia ZO JDS si na stretnutí prevzali ďakovné listy a drobné darčeky.

Tohtoročný Deň matiek v Klenovci svojim roztomilým programom sprijemnili deti z miestnej materskej školy.

Deň matiek

Takmer na celom svete sa už stalo tradíciou venovať druhú májovú nedeľu jednej mimo-riadnej osobe – mame, ktorá má odpradávná dôležitý význam pre život svojich detí, svojej rodiny. Je to najsrdečnejší a najočakávanejší sviatok mamičiek všetkých vekových kategórií práve pre silné puto, ktoré spája každé dieťa ešte pred narodením s touto ženou, ktorá dáva život a je vždy prítomná počas života svojho dieťaťa. V tento deň posielame najúprimnejšie slová prianí všetkým mamičkám.

Nebolo tomu inak ani u nás v Klenovci. Deň matiek sme si pripomenuli akadémiou, ktorú pripravili žiaci základnej a materskej školy v našej obci. A tak sa pätnáste májové popoludnie nieslo v slávnostnej atmosfére. Moderátorskej práce sa ujali žiačky šiesteho a ôsmeho ročníka. Postupne uvádzali jednotlivé čísla programu. Úvod galaprogramu patrilo žiakom materskej školy. Predstavili sa od tých najmenších až po predškolákov, Šmolkovia, Macíkovia a Sovičky, ktorí svojimi básňami, piesňami a tancami zožali veľký úspech. Veríme, že potešili svoje mamičky, ktoré

môžu byť na svoje detičky právom hrdé.

Po ich vystúpení sa slova ujali žiaci základnej školy. Prekvapili prváci a druháci, ktorí svoje tančeky odtancovali takmer bezchybne. V tanečných krokoch pokračovali štvrtáci, tretiaci, ôsmaci a žiaci ŠKD. Tance plné rytmu sa každému páčili a mamičky ich podporili aj potleskom. Niektorí žiaci (piatáci, šiestaci, siedmci) si pre mamičky pripravili hovorené slovo, v ktorom vyzdvihli dôležitú prítomnosť matky v živote detí. Na svoje mamy nezabudli a pred publikom sa postavili aj naše slávne speváčky a členovia Rómskeho krúžku, ktorí do kytice gratulácií prispeli ľudovou a modernou piesňou, hudbou a tancom. Záver programu patrilo pásmu Detského folklórneho súboru Zornička a želaniu dobrého zdravia.

Touto cestou chceme poďakovať školskému tímu za neskutočne krásnu výzdobu pódia, ktoré hneď v úvode zohrala srdcia mamičiek.

V človeku je srdce a v ňom skryté dobro a radosť. Srdce je jedno a veľké. Tam sa rodí všetko, čo je láskavé a krásne... Aj láska matky.

Fotogaléria zo stavania mája

Aby sa nezabudlo...

Narodili sa pred mnohými rokmi, ba stáročiami, a zanechali po sebe trvalú hodnotu. Rodáci z Klenovca aj tí, čo počas svojho života pôsobili v Klenovci. Jednou z osobností, na ktorú by sa nemalo zabúdať a ktorej 250. výročie narodenia si tento rok pripomíname, je aj Pavol Šramko (1743 – 1831).

Narodil sa vo Veľkej Revúcej v schudobnenej zemianskej rodine. V tých časoch to nemala protestantská cirkev v Muránskej doline jednoduché. Bola na dlhých 71 rokov zakázaná a tak deti z protestantských rodín, ak sa chceli vzdelávať, boli už v šiestich rokoch nútené odchádzať od rodičov za základným vzdelaním do vzdialenejších miest. Aj Pavol Šramko bol takým dieťaťom. Vymenil viacero škôl a gymnázií a podarilo sa mu doštudovať na vtedy jednom z najvýznamnejších gymnázií v Uhorsku, v Kežmarku. Túžba vyštudovať univerzitu v Nemecku sa mu však nikdy nesplnila. Už počas štúdií, aby si zarobil na vzdelanie, pôsobil ako učiteľ, vychovávateľ aj súkromný učiteľ. Učiteľské skúsenosti, snažba vzdelávať deti v rodnej reči, ľudovýchovná činnosť, písanie pre

ľud zrozumiteľnou biblickou češtinou, to všetko prispelo k tomu, že už v mladom veku sa z neho stal vynikajúci a uznávaný pedagóg. Bol aj mimoriadne talentovaným rečníkom. Jeho schopnosti neostali bez povšimnutia. V roku 1773 prijal ponúknutý kňazský úrad a vo Veľkej Palúdzi bol slávnostne inaugurovaný za kazateľa evanjelickej cirkvi a. v. Na svoje posledné kňazské pôsobisko prišiel v roku 1793 do Klenovca.

Nebol len vynikajúcim učiteľom a kňazom, ale najmä šíriteľom vzdelanosti v materinskom jazyku. Napísal množstvo literárnych, kratších veršovaných prác s náboženskou aj spoločenskou tematikou. Významnejším veršovaným dielom bola oslavná báseň na panovníčku Máriu Teréziu. Bol nadšený jej reformami, ktoré pomáhali šíriť vzdelanosť

a všeobecne prispeli k rozvoju Habsburskej monarchie. Podľa historických zdrojov napísal prvý slovenský román „Života a smrti požehnaná památka...“ Ide o rozsiahly životopis manželky Kataríny, písaný vo veršoch. V časoch náboženských dogiem bol román kritizovaný a zavrňovaný, pretože obsahoval príliš osobné state o veľkej láske k manželke, ktorá po šiestich pôrodoch vo veku 29 rokov zomrela.

Najvýznamnejšie literárne práce napísal počas pôsobenia v Klenovci. Zostavil rozsahom skromné, zato výnimočné dielo „Česko-Slovenskú gramatiku“ - Liternicu (1805). Môžeme len špekulovať, ako ovplyvnila o pár desiatok rokov generáciu štúrovcov. V pozostalosti po otcovi ju totiž objavil významný slovenský národovec, hnušťanský rodák Ján Francisci, ktorý o nej píše vo svojom životopise:

„Nezadlho, ako sme otca pochovali, prezrel som po ňom ostavšiu zbierku kníh. Medzi nimi našiel som knižičku dost' obšúchanú a starobou ožltnutú, asi z dvoch tlačných hárkov záležajúcu, s nápisom: Československá gramatika od Šramku. Aké bolo moje podivenie! Vidieť a zvedieť, že aj slovenská gramatika jest na svete. Veď som sa už od šiestich rokov učil gramatiku latinskú, maďarskú, nemeckú a počul som, že vo vyšších triedach učia sa aj gramatiku grécku a hebrejskú; ale o slovenskej gramatike som nikdy nič neslýchal, ani som netušil, že taká jest na svete. A tu, hľa! Na vlastné oči vidím tlačenu slovenskú gramatiku! (...) A tento nález — teraz prichodí mi samému čudno — že tento nález u mňa, ačpráve som vtedy už mal štrnásť rokov, ačpráve som v detinstve od narodenia len po slovensky hovoril, predsa len ten nález po prvý raz vzbudil vo mne uvedomelú pozornosť na slovenskú reč, že veď aj slovenská reč je na svete, že to musí byť taká vzácna ako iné, keď tiež má svoju gramatiku, a že tá reč je

moja vlastná, moja materinská. To bolo prebudenie sa vo mne Slováka.

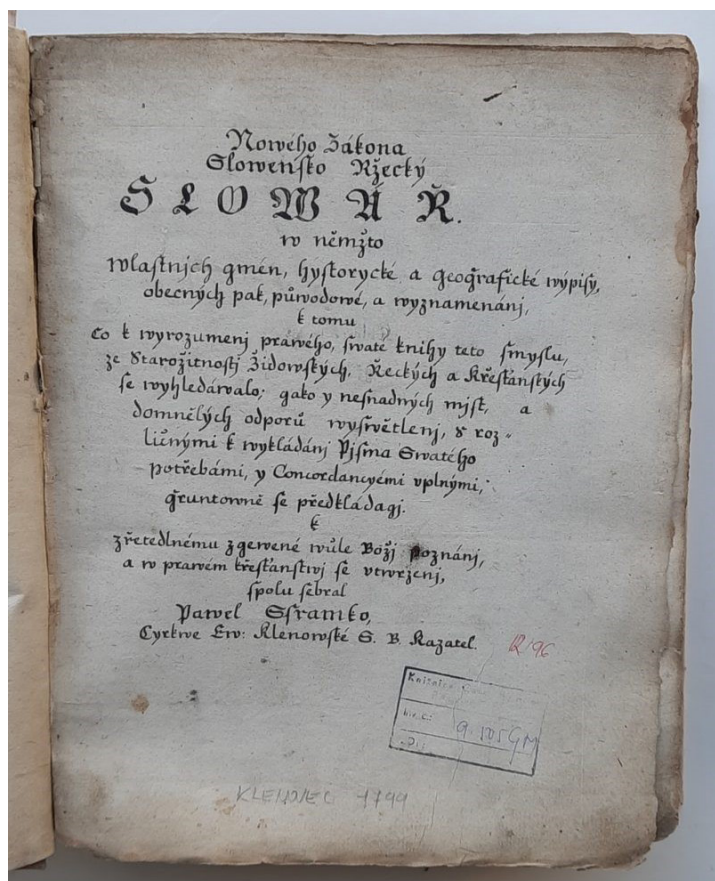
Šramkov súčasník Matej Holko označil za najvýznamnejšie Šramkovo dielo „Slovensko-grécky slovník exegenický“ (1799), ktorý, ako sa vyjadril: „krásnym písmom písaný rukopis obsahujúci 4 hrubé zväzky sa vinou nezisteného páchatela ešte pred vydaním stratil.“ Stratené a znovu nájdené originálne rukopisy (tri zo štyroch) sa v súčasnosti nachádzajú v zbierke Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobotě.

Eva Biela

Vence šťastia

1. **Prišla tak vytúžená jar.
Tráva sa tlačí, kvety
voňajú.
Všetko je od Boha krás-
ny dar,
aj vtáčence na stro-
moch spievajú.**
2. **Srdcia sa veselia, volajú
nás –
pod'te, kochajte sa
krásou –
veď v svete je nadostač
krásnych krás –
uvite vence do vlasov.**
3. **Nech láskou zažiaria
naše očka,
aj v našich srdciach
nastane zmier.
Božej ochrany sa každý
dočká
nebude vojen, strážite
si mier.**

Pavel Brndiar

O deťoch, písmenkách, prírode, láske...

Od apríla v našej miestnej ľudovej knižnici začal fungovať čitateľský klub pre deti. Stretnutia sú nezáväzné a prísť môžu všetky deti, aj tie, ktoré v knižnici nie sú prihlásené. Knižnica totiž nie je len miestom kde sa požičiavajú knihy, je aj miestom stretávania a tvorenia. Deti, ktoré do klubu začali chodiť už vedia, že okrem čítania kníh sa veľa rozprávame. O čom? To záleží na deťoch. A každý mesiac si vymyslíme tému, ktorej sa budeme venovať a vždy si niečo k téme vlastnoručne vyrobíme.

A ako sme v klube trávili apríl a máj?

Apríl je mesiac lesov a téma bola jasná. Prečo? Už aj malí drobci zo škôlky vedia, že knihy máme vďaka stromom. A nielen knihy. Zoznam, za čo všetko vďačíme stromom, by bol veľmi dlhý. Stromy produkujú kyslík a vodu, bez ktorých by život na zemi zanikol a všade, kde sa len pozrieme, sú produkty a výrobky z dreva. Skúste sa na minútku zastaviť a pozrieť sa okolo seba. Koľko vecí pochádzajúcich z dreva ste napočítali? Nezabudnite na papier, nábytok, na teplo z peci a možno aj na to, čo máte na sebe oblečené. Áno, aj látka s označením viskóza sa vyrába z dreva. Aj o tom bol apríl v našom klube a o pokuse vypestovať si vlastný strom. V prírode sa z tisícov semienok často uchytiť len jedno jediné. Uvidíme koľko a či vôbec nám zo semienok vysadenými deťmi v klube vyrastie aspoň jeden strom.

No a téma na máj. Predsa láska. Viete, čo urobí takmer

každé dieťa, keď mu lásku spomeniete? Prevráti očami. Spája si ju často nevhodne s tým čo počúva a vníma cez médiá. My sme hovorili o láske inej. O láske k zvieratkám, prírode, ale najmä o láske, ktorá je nenahraditeľná. O láske detí a matiek. Nik nedokáže ľúbiť a dávať najavo lásku tak čistú a bezpodmienečnú ako malé deti a nik nedokáže ľúbiť a obetovať sa pre deti tak ako mama. Aj preto deti tým svojim vyrobili malé živé darčeky. A myslili sme pri tom aj na prírodu. Použili sme to, čo by skončilo v koši. Zvyšky ozdobných papierov, použité plechovky aj kamienky pozbierané na dvore. Maminy dostali od detí živý darček v podobe vysadenej červenej skalnej ruže. Prečo práve skalnej ruže? Je nesmierne odolná a prekoná aj tie najnepriaznivejšie podmienky... Tak ako mamy. A navyše je liečivá, tak ako mamino pohladenie, láska a starostlivosť.

Eva Biela

Niekoľko fotografií na tejto strane z tohtoročnej veľkonočnej výzdoby v centre našej obce.

Veľkonočná fontána v našej obci

*Šibi ryby, mastné ryby,
kus koláča od korbáča...*

Takéto koledy a popevky sa ozývali po našom Klenovci cez Veľkú noc. Túto sviatočnú atmosféru sme doplnili aj my, učiteľky z materskej školy, výzdobou fontány. Symbolmi jari sú vajíčka v hniezdach ako symbol zrodenia nového života - príchodu jari.

Zajačiky z prírodnín pekne doplnili výzdobu, ktorú zhotovila pani učiteľka Katarína Dianišková s manželom a kolegynkou Želkou Farkašovou a Nikolou Lichancovou. Pri výzdobe fontány pomáhali všetky učiteľky zo škôlky.

Tešíme sa že aj našim pričinením bola v obci sviatočná nálada.

M.Chudíková

Obec Klenovec,
Gemersko-malohontské osvetové stredisko
v Rimavskej Sobote - kultúrna inštitúcia
Banskobystrického samosprávneho kraja
a o.z. RODON Klenovec
vás pozývajú na

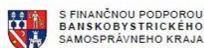

44. ročník

Klenovská Rontouka

Gemersko-malohontské
folklórne slávnosti v Klenovci

23. – 25. júna 2023

S FINANČNOU PODPOROU
BANSKOBYSSTRICKÉHO
SAMOSPRAVNÉHO KRAJA

Z VEREJNÝCH ZDROJOV PODPORIL

u. fond
na podporu
umenia

2%

GEMER
OSVETOVÉ STREDISKO

Niečo z futbalu

V roku 1971 sme boli ako futbalové družstvo Tatran Klenovec v Čiernom Balogu na futbalovom turnaji. Doobedňajší zápas sme vyhrali. Poobede nás čakal zápas o prvé miesto s futbalistami z Podbrezovej, ktorí hrali o dve súťaže vyššie. Bolo jasné, že vyhrajú. Aj tak náš fanúšik pán O. H. nám povedal, že ak neprehráme o viac ako tri góly, dá nám 2 litre pálenky. No ale 10 minút pred koncom bolo 3:0 pre Podbrezovú. Šiel som za rozhodcom a povedal som mu, že víťaz je jasný a naši nevládu, tak aby ukončil zápas. Pozrel na mňa a ukončil zápas. A prémia bola naša. A nikto si nevšimol, že druhý polčas bol kratší.

Matej Darovný

Žiaľ, už len obdobnými historickými fotografiami si môžeme pripomenúť, že v našej obci sa kedysi aj futbal hrával... Nepochybne je to celoslovenská rarita, na ktorú však nemôžeme byť vôbec pyšní!!!

Športovanie a dostatok aktívneho pohybu nesporne prispievajú k zlepšeniu zdravotného stavu človeka. Preto nie div, že pravidelné športovanie sa čoraz častejšie stáva súčasťou životného štýlu veľkej časti našej populácie. Na športovanie sú však potrebné aj dostatočné podmienky. A začať treba už od mladosti. V minulosti už na našej základnej škole bolo dostatok možností na športovanie. Na škole bol čulý športový život. Prebiehali súťaže v basketbale, futbale, hádzanej, atletike, volejbale, stolnom tenise, branno-športové súťaže, na škole prebiehali pravidelne plavecké a lyžiarske výcviky žiakov, v populárnejších hodinách fungovali nepovinné predmety športové hry chlapcov aj dievčat, o ktoré bol veľký záujem.

V obci bol na prvom mieste futbal, ktorý sa hral súťažne od žiakov až pod dospelých a tešil sa veľkej podpore fanúšikov. V letnej prestávke medzi súťažami si veľký záujem verejnosti získal futbalový turnaj Memoriál Pavla Slatinského, ktorý sa postupne stal každoročnou spoločenskou udalosťou obce a tešil sa záujmu fanúšikov aj z okolitých obcí. V horúcich letných mesiacoch pre osvieženie a rekreačné plávanie desiatky rokov slúžilo letné kúpalisko. V zime, pokiaľ to počasie dovolilo, fungovali aj 2 lyžiarske vleky (v Pasiečke a Skorušine), na školskom dvore bolo veľké klzisko, na Silvestra si postupne získaval Silvestrovský beh mieru uli-

cami obce na počesť udalostí zo Silvestra 1944 v Klenovci. Pretekalo sa od žiakov až po veteránov. Väčšina týchto akcií postupne zanikla, niektoré z objektívnych dôvodov (z), iné z rozhodnutia kompetentných. V súčasnosti v Klenovci v podstate vyvíja činnosť len bedmintonový oddiel (aj to len zásluhou obetavcov a nadšencov ako I. Majorský, prípadne rodičov niektorých žiakov), a individuálne navštevované fitnesscentrum a športová hala. Treba si však uvedomiť, že tam športujú len jednotlivci, prípadne menšie skupiny v individuálnych športoch, ktoré

na celom svete. Podobne aj v Klenovci bol veľmi populárny a tešil sa veľkej fanúšikovskej podpore.

Kúpalisko tiež desiatky rokov ponúkalo počas horúcich letných dní možnosť osvieženia, rekreačného plávania a relaxu našim občanom, ale hlavne deťom, aby počas letných prázdnin nevysedávali pri televízoroch, počítačoch, ale zmysluplne trávil svoj čas pohybom na kúpalisku. Kúpalisko svojou polohou a prostredím je priam ideálne miesto na zónu oddychu a relaxu pre rodiny s deťmi. Aby tam trávil voľný čas a nemuseli vyhľadávať pobyt pri vode v okolitých obciach. Pre skultúrne prostredie by sta-

čilo, aby pribudli nejaké lavičky, slnečníky, šmýkačky, preliezky a kúpalisko by sa opäť mohlo stať vyhľadávaným miestom aj pre celé rodiny s deťmi počas letných dní.

Z uvedeného vyplýva, že na poli športu a relaxu pre občanov čaká nové vedenie obce veľa práce, ktoré presahuje jedno volebné obdobie. Keby sa aspoň časť bývalých aktivít podarilo obnoviť, bol by to úspech a mnohí občania by to s radosťou privítali. Treba si pritom uvedomiť, že ani futbal, ani kúpalisko na dedinách nemôžu slúžiť ako zdroj príjmov financií do obecnej kasy, ale ako služba obce svojim občanom pre zlepšenie podmienok ich života v obci. Na tejto ťažkej a dlhej ceste oživenia športu v Klenovci im držím palce.

Slavomír Hruška

Čo so športom v Klenovci?

nemajú masový charakter, ani väčší záujem verejnosti. Preto bolo chybou, že sa dopustilo ukončenie činnosti futbalového oddielu, a tiež pristúpilo k uzavretiu kúpaliska. Sme možno jediná porovnateľná obec na Slovensku, kde sa futbal už tri roky nehrá!!! Je to predsa najmasovejší šport na svete, hrá sa aj na kontinentoch, na ktorých sa v minulosti nehral, veľký rozmach zaznamenal už aj ženský futbal. Pretože na jeho hranie na amatérskej úrovni stačí iba rovná plocha, dve bránky, futbalová lopta. U nás však máme pomerne slušný futbalový stánok, do ktorého sa investovalo nemálo finančných prostriedkov. Futbal však plní aj významnú spoločenskú funkciu, pretože pravidelne prináša športový zážitok pre tisíce fanúšikov

Básnikovi je ľúto, že príroda nemá ochrancu. A ako je to dnes? Vyhlasujú sa projekty: Deň zeme. Svetový deň vody. Ochrana hmyzu... Deti v školách majú ekológiu - učia sa poznávať a chrániť krajinu. Radosť z prebúdajúceho sa života po zime kazia pohľady na veci, ktoré do prírody nepatria. Krásu kopcov a úbočí špatia jazvy, ktoré sa len ťažko zahoja. Pridávam aktuálnu fotografiu z našich kopcov (Čierna skala). Vy ktorí chodíte do prírody viete, že takýchto miest pribúda. Silné motory prekonávajú strmé svahy a urobia cestu hociakde, kde šoféra napadne. Pretože pôda ochrancu nemá, sú vedľa seba za pár rokov cesty štyri. Prav-

da je taká, že cesta hore existuje a je pevná. Má jediný nedostatok, lebo ide bokom a je o niečo dlhšia. Ako vyzerala pôvodná lúka?

V spätnom zrkadle času tam vidím behať bosé deti zavčasu ráno v rose alebo ako robia kotrmelce. Vidím na tej krásnej lúke ženy, ako roztriasajú zákosy a chlapov, ako sa rozháňajú kosami. Hej, sú tam aj mozoľnaté ruky, ktoré obrábali nepoddajnú tvrdú zem. Tiež unavené nohy, hnev, aj plač - Prečo máme majetok tak ďaleko a ešte taký hrozný breh. Alebo vidno, ako sa tam pasú kravy, ovce... Moje „snívanie“ prerušil hluk štvorkolky, ktorá sa driapala do toho brehu. Motorkár nebol z Klenovca, je to už taká turistika. Bolo po daždi, tak spod kolies fľakala zem na všetky strany. Aj na mňa, veď som mohol odskočiť! Odborníci hovoria, že taký terén sa ešte dá napraviť. Rozkopat, zrovnať, ako to pôjde - a nejazdiť takto autami.

Poznám veľa ľudí, ktorí žijú medzi nami a správajú sa ku prírode aj v dnešnej dobe tak, ako sa patrí. Nap-

Otcova roľa

Ivan Krasko: Otcova roľa (úryvok) Pokojný večer na vršky padal, na sivé polia. V poslednom lúči starootcovská horela roľa. Z cudziny domov tulák vkročil som na ňu bázlivou nohou... Strnište suché na vlhkých hrudách pod nohou praská. Zdá sa, že ktosi vedľa mňa kráča – na čele vráska, v láskavom oku jakoby krotká výčitka nemá: - prečo si nechal otcovskú pôdu? Obrancu nemá!

riklad takto: Lesní robotníci sa ráno vezú v skriňovke do našich hôr. Šofér jazdí opatrne, pretože cesty sú úzke. Spoza zákruty môže vybehnúť auto, alebo zver a vzadu vezie ľudí. A ešte môže prevrútiť, ako teraz po búrke

táš, ako sme mali polia rozdelené okolo Klenovca? Aké boli medzi nimi medze? Hej o to sme mali tie naše polička užšie, o tie medze, ale to všetko malo význam. Takto nám tu zostávala voda, vlhko. Porozmýšľaj o tom!

Ďalší príbeh je o práci lesných robotníkov na Ostrej. Horár označil stromy, ktoré budú vypilené a on sám sa dá potom do merania hrúbky a dĺžky kmeňov, ktoré už boli natáhané na skládke. Teraz si ešte všetci posadali na kmene a vyberali z batohov jedlo a pitie. Pred ťažkou robotou sa treba posilniť. Igelitové obaly a plastové fľaše boli pre horára výzva, aby povedal to, čo vždy: „Chlapi, čo do hory donesieme, to aj odnesieme! Príroda funguje úžasne, iba s plastami a hlúpy ľudmi si neporadí.“ Hovoril to dobrosrdečne je, odborník. Pozná hory, stromy, cesty, potoky, skaly. A ešte aj vôňu lesa. Aj teraz, keď každý cítil v povetří vôňu opekaných slaniniek horár len tak medzi rečou utrúsil. „Dávajte si pri robote pozor, lebo niekde nablízku je medveď, cítim jeho pach!“ Tak toto je pravda, pomysleli si chlapi. Včera traktorom zatlačili ku skale poriadne hrubý kmeň. Všimli si veľký otvor v skale a videli stopy, že

je to medveď brloh. Žartovali, že až príde, bude nadávať, ako sa dostane domov? Dnes ráno bol ten hrubý kmeň odvalený. „Tak to je silák,“ žaslí chlapi.

Jojoj, je veľa toho, čo sa dá zažiť vidieť a počuť v lese. Horár je prísny, ale zároveň pokorný. Za tie roky pochopil, že keď človek chce ovládať prírodu, tak škodí prírode aj ľuďom. Dnes ešte s tými odpadkami neskončil. Jeho robotníci videli, ako ide s prázdnyim vrecem na pracovisko druhého horára. Čo to robí? Upratuje po nich - tak to je sila. Plné vrece plastového odpadu vezú po práci v aute. Ale - toto nie je koniec príbehu. Auto zastavilo v meste pri dome toho druhého horára a vrece s odpadkami šmaril cez plot prevrútenému kolegovi - „Pozri, niečo si v lese zabudol! Niektoré fľaše sú zálohované, tak ešte aj zarobíš!“

Zaujímavý spôsob ochrany prírody. Asi by sme sa odnaučili vyvážať odpad do prírody, keby nám to vozili naspäť domov, aby sme ho dali tam, kde patrí. Samozrejme to platí aj o poriadku v obci, na uliciach a okolo domov. Ako je dobre, že vedeniu obce na tom záleží a robí čo sa dá (kontajnery...). Príbehy sú o konkrétnych ľuďoch v čase, keď sa hovorí veľa o ochrane prírody. Boh nám daroval kus chotára, ktorý je veľmi zaujímavý a krásny. Doprajme ho vidieť a zažiť aj ďalším generáciám. Povyše Klenovca nemáme žiadneho cudzieho znečisťovateľa, žiadne smetisko. Len príroda, pramene vôd a výčitka hlasná: Prečo si nechal otcovskú pôdu? Obrancu nemá!

Ján Kováčik

blato a štrk na ceste. Príval vody zaplnil jarek preto voda tečie po ceste a poškodzuje ju. Šofér zastavil, berie krompáč, lopatu a čistí priekopu. Keď chlapi vzadu zbadali prečo zastavil, dvaja vyjdú s motykami pomáhať. Ostatní šomrú - veď koľkí už pred nami cez to prešli a keby to aspoň niekto zaplatil...

Iný príbeh ochrany prírody sa odohral dávno, keď bolo založené JRD. Traktorista takto na jar oral veľký lán na Slopovom, keď už boli medze rozorané. Jazdil po svahu zdola hore aj opačne. Starší roľník sa zastavil, pozerala a neveriac oči, krúti hlavou. Traktorista ho zbadal a zastavil. „Tak čo ujo, páči sa vám taká orba? Štyri brázdy naraz, to by ste sa s našimi koňmi natrápili.“ Roľník nahnevane odpovedal, „Kone nahaj na pokoj! Nepáči sa mi ako orieš! Kto ťa naučil takto orať? Hore do svahu, dole po svahu. Veď pri daždi, voda bude odtekať po brázdach dolu a bude brať najúrodnejšiu zem a urobí koľaje. Či si už nepamä-

